

Súd: Okresný súd Stará Ľubovňa
Spisová značka: 3C/17/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8515200453
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Oľga Bitalová
ECLI: ECLI:SK:OSSL:2016:8515200453.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Stará Ľubovňa samosudkyňou JUDr. Oľgou Bitalovou v právnej veci žalobkyne I. D., nar. XX.X.XXXX, bytom T. X, XXX XX D. P., pr. zast. Advokátska kancelária JUDr. Peter Rybár, s.r.o., Kuzmányho 29, 040 01 Košice proti žalovanému POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598 v konaní o zaplatenie 564 eur s prísl. takto

rozhodol:

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni sumu 564,- eur s 8,05 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 564,- eur od 29.01.2015 do zaplatenia, to všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni trovy konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia vo výške 89,82 eur, na účet pr. zástupcu žalobcu Advokátska kancelária JUDr. Peter Rybár, s.r.o., Košice, do 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobkyňa podala na súd návrh na zaplatenie žalovanej sumy s príslušenstvom z titulu bezdôvodného obohatenia. Svoj návrh odôvodnila tým, dňa 8.3.2011 uzavrela so žalovaným zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXX (ďalej len „zmluva o úvere“), na základe ktorej jej bol poskytnutý úver vo výške 500 eur a ktorý sa zaviazala splatiť v 12 mesačných splátkach po 82 eur, teda celkovo uhradiť sumu 984 eur. Vzhľadom na absenciu náležitostí zmluvy o úvere požadovaných zákonom č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch (v zmluve chýbajú údaje o druhu spotrebiteľského úveru, o sprostredkovateľovi, o dobe trvania zmluvy, o výške úrokovej sadzby, o ročnej percentuálnej miere nákladov a o priemernej hodnote ročnej percentuálnej miere nákladov) sa mal úver považovať za bezúročný a bez poplatkov, v dôsledku čoho mal žalovaný právo len na vrátenie ním poskytnutej istiny vo výške 500 eur. Zároveň poukázala na neprijateľnosť odplaty za poskytnutý úver, ktorá dosahovala 96,80 %, a to s poukazom na ustanovenia §§ 53 a 54 Občianskeho zákonníka (OZ) a úrokové sadzby niektorých bánk pri poskytovaní bezúčelových úverov v čase uzavretia zmluvy o úvere. Žalobkyňa na základe zmluvy o úvere zaplatila žalovanému celkovo sumu 1 054 eur, teda o 564 eur viac. O túto sumu sa žalovaný bezdôvodne obohatil. Vzhľadom na tieto skutočnosti žiadala návrhu vyhovieť.

Súd návrhu vyhovel platobným rozkazom č.k. 3C/17/2015-11 zo dňa 26.2.2015. Proti tomuto platobnému rozkazu podal žalovaný odpor. Namietal v ňom v prvom rade miestnu príslušnosť z dôvodu, že žalobkyni nemožno priznať postavenie spotrebiteľa. K zmluve o úvere uviedol, že táto nie je zmluvou o spotrebiteľskom úvere v zmysle zákona č. 129/2010 Z.z., ale túto treba posúdiť podľa Obchodného zákonníka (ObZ), pretože táto sa uzatvárala ako nepomenovaná zmluva podľa § 269 ods. 2 ObZ. Zároveň uviedol, že treba prihliadať aj na jeho dobrú vieru, s ktorou vstupoval do právneho vzťahu so žalobkyňou, a to s poukazom na judikatúru Európskeho súdneho dvora (ESD), konkrétne vo veci C-464/01 vo veci Johann Gruber proti Bay Wa AG, v ktorej ESD vyslovil, že „ak dodávateľ koná v dobrej viere, že druhá strana nie je spotrebiteľ, nemôže sa táto osoba dovolávať toho, že mala

postavenie spotrebiteľa." Ak žalobkyňa v zmluve o úvere uviedla a aj podpísala, že poskytované peňažné prostriedky sú na účel výkonu jej zamestnania, treba chrániť dobrú vieru žalovaného a nepriznať žalobkyni postavenie spotrebiteľa. Žalovaný na záver vyslovil názor, že nenastala žiadna z foriem bezdôvodného obohatenia, preto žiadal návrh zamietnuť.

Žalobkyňa k vyjadreniu žalovaného poukázala na § 1 ods. 2 a § 2 písm. a), b) a d) zák. č. 129/2010 Z.z., z ktorých vyvodila záver, že každá zmluva, bez ohľadu na to, či ide o zmluvu o úvere riadiacu sa ustanoveniami ObZ alebo zmluvu o pôžičke podľa OZ uzavretá medzi spotrebiteľom, ktorý nekoná v rámci predmetu podnikania a veriteľom, ktorý koná v rámci svojej podnikateľskej činnosti je zmluvou o spotrebiteľskom úvere, na ktorú je potrebné aplikovať špeciálnu právnu úpravu obsiahnutú v zákone o spotrebiteľských úveroch. Žalobkyňa nemá a nikdy ani nemala podnikateľské oprávnenie a nie je ani nebola samostatne zárobkovo činnou osobou, čiže nekonala v rámci svojej podnikateľskej činnosti ani povolania.

Okresný súd Stará Ľubovňa uznesením č.k. 3C/17/2015-36 zo dňa 22.6.2015 rozhodol, že je príslušný na konanie vo veci v zmysle § 87 písm. f) O.s.p. Vychádzal pritom zo záveru, že v danom prípade ide o spotrebiteľský vzťah, keďže súd nezistil, že by žalobkyňa vykonávala v čase uzavretia zmluvy nejakú podnikateľskú činnosť, pričom z úradnej činnosti súdu sú mu známe praktiky žalovaného za účelom obídenia právnej úpravy či už zákona o spotrebiteľských úveroch alebo ostatných právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa.

Súd poučil účastníkov o ich procesných právach a povinnostiach. Keďže v danom prípade ide o drobný spor (teda o vec, predmetom ktorého nie je suma presahujúca 1 000 eur), súd v zmysle § 115a ods. 2 O.s.p. nenariadil pojednávanie, ale dňa 9.10.2015 vyvesil na úradnú tabuľu súdu oznámenie, že dňa 2.3.2016 bude vo veci vyhlásený rozsudok a v tento deň ho aj vyhlásil.

Súd sa oboznámil s obsahom žaloby a písomnými vyjadreniami účastníkov konania a na základe vykonaného dokazovania, najmä zmluvou o úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 8.3.2011, výpismi z evidencie žalovaného, výzvou na vrátenie plnenia zo dňa 23.1.2015, výsledkami vyhľadávania v obchodnom a živnostenskom registri a na štatistickom úrade, zistil tento skutkový stav:

Dňa 8.3.2011 uzavreli účastníci konania zmluvu o úvere, na základe ktorej žalovaný poskytol žalobkyni úver vo výške 500 eur. Žalobkyňa sa zaviazala vrátiť uvedenú čiastku spolu s príslušným poplatkom vo výške 484 eur v 12 mesačných splátkach po 82 eur počnúc dňom 15.4.2011. Celkovo mala žalobkyňa uhradiť sumu 984 eur. Žalobkyňa spolu uhradila žalovanému sumu 1 064 eur.

Súd po vykonanom dokazovaní a po zhodnotení dôkazov jednotlivo a vo vzájomnej súvislosti dospel k názoru, že návrh žalobkyne je dôvodný.

Podľa § 497 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy sa zmluvou o úvere zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa § 1 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z.z. účinného v čase uzavretia zmluvy o úvere, spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

Podľa § 2 písm. a), b) a d) zák. č. 129/2010 Z.z. účinného v čase uzavretia zmluvy o úvere, na účely tohto zákona sa rozumie

- a) spotrebiteľom fyzická osoba, ktorej je ponúkaný alebo bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania,
- b) veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti,
- d) zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

Podľa § 9 ods. 2 písm. a), f), i), j) a k) zák. č. 129/2010 Z.z. účinného v čase uzavretia zmluvy o úvere, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti:

- a) druh spotrebiteľského úveru,
- f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,
- i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,
- j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,
- k) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia.

Podľa § 11 ods. 1 písm. a) a b) zák. č. 129/2010 Z.z. účinného v čase uzavretia zmluvy o úvere, poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

- a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 a neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. A) až k), r) a y) a §10 ods. 1,
- b) je v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 451 ods. 1 Obč. zákonníka kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

Podľa § 451 ods. 2 Obč. zákonníka bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

Podľa § 457 Obč. zákonníka ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal.

Podľa § 517 ods. 1 Obč. zákonníka dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

Podľa § 517 ods. 2 Obč. zákonníka ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Je nepochybné, že účastníci uzavreli zmluvu o úvere. Uvedený typ zmluvy je upravený v Obchodnom zákonníku a patrí medzi tzv. absolútne obchody. Na druhej strane je tiež nepochybné, že žalobkyňa v danom prípade vystupovala ako fyzická osoba, ktorá uzatvorením zmluvy zabezpečovala svoje potreby a nekonala v rámci výkonu svojej podnikateľskej činnosti alebo v rámci svojho zamestnania, teda ako spotrebiteľ. Uvedené vyplýva z jej označenia v zmluve, pričom lustráciami súd nezistil, že by žalobkyňa vykonávala nejakú podnikateľskú činnosť. Žalovaný pri poskytovaní bankových služieb vystupoval v rámci svojej podnikateľskej činnosti, teda ako dodávateľ. Keďže v danom prípade boli dočasne poskytnuté peňažné prostriedky na základe zmluvy o úvere vo forme úveru, ktorú poskytol dodávateľ spotrebiteľovi, je nepochybné, že uvedená zmluva napĺňa znaky spotrebiteľského úveru v zmysle cit. § 1 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z.z. účinného v čase uzavretia zmluvy o úvere. V takom prípade okrem všeobecnej úpravy v Obchodnom zákonníku je potrebné aplikovať aj špeciálnu úpravu zákona o spotrebiteľských úveroch a takáto zmluva musí obsahovať náležitosti upravené v tomto zákone.

Po preskúmaní zmluvy o úvere súd dospel k záveru, že tá neobsahuje údaj o druhu spotrebiteľského úveru, termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, úrokovú sadzbu, ročnú percentuálnu mieru nákladov, ani konkrétnu výšku a termíny jednotlivých splátok v členení na splátky istiny, úrokov a iných poplatkov. Uvedená zmluva teda neobsahuje náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere upravené v cit. § 9 ods. 2 písm. a), f), i), j) a k) zák. č. 129/2010 Z.z.

Absencia uvedených náležitostí spôsobuje, že poskytnutý úver sa považuje bezúročný a bez poplatkov v zmysle cit. § 11 ods. 1 písm. a) a b) zák. č. 129/2010 Z.z. Žalovanému preto vzniklo právo na vrátenie iba skutočne poskytnutého plnenia, teda poskytnutého úveru bez akýchkoľvek úrokov, poplatkov a upomienok. Žalobkyňa z poskytnutého úveru 500 eur zaplatila žalovanému sumu 1 064 eur, čo mal súd za preukázané z výpisov žalovaného, teda preplatila poskytnutý úver o sumu 564 eur. Uvedený prípad pre účely posúdenia vzniku bezdôvodného obohatenia je možné posúdiť ako plnenie zo zmluvy, ktorá je v časti neplatná. Okrem týchto dôvodov odplatu vo výške dosahujúcej 96,80 % z poskytnutej istiny je možné považovať za odplatu dohodnutú v rozpore s dobrými mravmi, čo spôsobuje jej neplatnosť aj v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka. Navyše rozsudkom Okresného súdu Humenné, č.k. 21C 296/2013-194 zo dňa 8.10.2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 15Co/9/2015 zo dňa 13.5.2015 bola odplata v rovnakej percentuálnej výške (poskytnutý úver 1 000 eur, odplata 968 eur) vyhlásená za neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá je tým pádom neplatná.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti a v súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami súd zaviazal žalovaného na zaplatenie bezdôvodného obohatenia predstavujúceho rozdiel medzi celkovo zaplatenej sumou zo strany žalobkyne a sumou skutočne poskytnutého úveru.

K argumentom žalovaného týkajúcich sa ochrany jeho dobrej viery súd len poznamenáva, že žalobkyňa pri spisovaní zmluvy o úvere jednoznačne vystupovala ako fyzická osoba nepodnikateľ, keďže nikdy nemala žiadne oprávnenie na podnikateľskú činnosť. Ak samotný žalovaný usmerňoval svojim pracovníkov, aby vypíňali určité kolónky za účelom, aby spotrebiteľov zbavil ochrany prislúchajúcej im podľa ustanovení právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa, resp. aby vylúčil aplikáciu určitého zákona (čo je súdu známe z iného konania, v ktorom a uskutočnil výsluch pracovníka žalovaného), nemôže byť reč o ochrane jeho dobrej viery, keďže on sám konal v rozpore s dobrou vierou klienta a využíval nekalé obchodné praktiky.

Súd mal e-mailovou výzvou zo dňa 23.1.2015 preukázané, že žalovaný bol vyzvaný na úhradu bezdôvodného obohatenia do 28.1.2015. Súd preto zaviazal žalovaného aj na zaplatenie úrokov z omeškania, pretože je v omeškani s peňažným plnením, a to v súlade s cit. § 517 ods. 1 a 2 Obč. zákonníka. Keďže záväzkový vzťah medzi účastníkmi konania vznikol pred 1. februárom 2013, výška úrokov z omeškania sa riadi podľa predpisov účinných k 31. januáru 2013 aj za dobu omeškania po 31. januári 2013 v zmysle prechodných ustanovení upravených v § 10c nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. Podľa § 3 ods. 1 nar. vlády č. 87/1995 Z.z. v znení účinnom do 31.1.2013 bola výška úrokov z omeškania o 8 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu. Ku dňu 29.1.2015 bola základná úroková sadzba ECB vo výške 0,05%, preto súd zaviazal žalovaného na zaplatenie úrok z omeškania vo výške 8,05 % ročne z dlžnej sumy.

O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 142 ods. 1 O.s.p., podľa ktorého účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelne uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal. Žalobkyňa mala vo veci plný úspech, preto má právo na náhradu účelne vynaložených trov na uplatnenie svojho práva voči žalovanému, ktorý úspech vo veci nemal.

Právny zástupca žalobkyne si uplatnil trovy právneho zastúpenia vo výške 145,86 eur za 2 úkony právnej pomoci - 1. príprava a prevzatie zastúpenia vrátane prvej porady s klientom a 2. podania návrhu - odmena za 1 úkon vo výške 64,54 eur, 2 x režijný paušál po 8,39 eur. Po ich preskúmaní súd zistil, že odmena za 1 úkon právnej pomoci bol vypočítaný ako pri neoceniteľnom predmete sporu. V danom prípade však bolo predmetom sporu zaplatenie peňažnej sumy, čo je oceniteľný predmet sporu a v takom prípade prislúcha právnomu zástupcovi žalobkyne odmena vypočítaná podľa § 10 ods. 1 vyhl. č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb. Zo žalovanej sumy 564 eur odmena za 1 úkon právnej pomoci predstavuje sumu 36,52 eur. Pri odmene za 2 vyššie uvedené úkony a 2 režijný paušály po 8,39 eur celkové trovy právneho zastúpenia žalobkyne predstavujú sumu 89,82 eur. Súd preto zaviazal žalovaného nahradiť žalobkyni trovy právneho zastúpenia vo výške 89,82 eur.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie, ktoré sa podáva do 15 dní od doručenia tohto rozsudku na súde, proti rozhodnutiu ktorého odvolanie smeruje.

1. V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

2. Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstoí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

3. Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia